

РЕЦЕНЗИЯ

От: **проф. д-р Венелин Николаев Бошнаков**
Научна специалност „Статистика и демография“,
ПН 3.8 „Икономика, УНСС-София

Относно: Конкурс за **доцент** по професионално направление 3.8 „Икономика“, научна специалност „Статистика, иконометрия и демография (многомерен статистически анализ в социалните и икономическите изследвания)“, в УНСС-София.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Статистика и иконометрия“, Факултет „Приложна информатика и статистика“ на УНСС съгласно Решение на АС № 4 / 26.06.2024 г., обнародван в ДВ брой 69 от 16.08.2024 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 2940 / 15.10.2024 г. на заместник-ректора на УНСС по НИД.

2. Кратка информация за кандидатите в конкурса

Единствен участник в конкурса е **Васил Димитров Бозев**, доктор по ПН 3.8 „Икономика“ (научна специалност „Статистика и демография“), заемащ към момента на конкурса академична длъжност „главен асистент“ в УНСС, катедра „Статистика и иконометрия“. Кандидатът е редовен преподавател в УНСС от 2015 г.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Съгласно Протокол № 8 / 15.05.2024 г., т.1.4, от заседание на Съвета по хабилитация на УНСС, след запознаване със становището на Комисията по количествените изисквания за заемане на акаде-

мични длъжности в УНСС Съветът по хабилитация потвърждава съответствието на количествените и качествените изискванията за заемане на академична длъжност „доцент“ в УНСС на кандидата гл. ас. д-р Васил Бозев. Кандидатурата е подкрепена с 503 т. при минимален праг 400 т. (по националните минимални критерии) и със 774 т. актив от учебна и научноизследователска дейност по допълнителните критерии за УНСС при минимален праг 320 т., т.е. надхвърля над два пъти изискуемото ниво.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Преподавателският опит на гл. ас. д-р Васил Бозев обхваща 9 години работа като нехабилитиран преподавател в УНСС (съгласно справка за трудов стаж, издадена от дирекция „Човешки ресурси“), като има фактическа заетост от над 3900 часа за тези учебни години (съгласно справка за учебната натовареност, издадена от дирекция „Учебна дейност“) – в т.ч. 2027 часа лекции (1795 в ОКС „бакалавър“ и 232 в ОКС „магистър“) и 1877 часа упражнения (1259 в ОКС „бакалавър“ и 618 в ОКС „Магистър“).

През този период кандидатът провежда учебни занятия както по фундаментални учебни дисциплини („Статистика“ и „Иконометрия“), така и по специализирани учебни дисциплини за ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, в т.ч. „Статистически методи в емпиричните изследвания“, „Статистически анализ на зависимости“, „Статистически анализ със статистически софтуер“ „Софтуер за анализ на времеви редове“, „Анализ на данни в статика със SPSS“, „Анализ на данни в динамика със SPSS“, „Статистически софтуер за бизнес анализ в статика“ и др. Автор е на учебно помагало за специализирана подготовка в областта на софтуерните решения за статистически анализ в динамика, което отговаря на високите изисквания към учебната литература в катедра „Статистика и иконометрия“. Съгласно личния ми опит от съвместна учебна дейност кандидатът има отлична подготовка за преподаване на учебния материал по приложна статистика и анализ на данни с помощта на специализиран софтуер, в т.ч. SPSS, Statistica, Demetra+, Eviews и др.

Всичко това ми дава основание да заключа, че кандидатът притежава както изискваната квалификация, така и преподавателски опит за заемане на академичната длъжност по конкурса.

5. Кратка характеристика на представените научни трудове

Представените от кандидата научни трудове по конкурса отговарят на изискването на Закона за развитие на академичния състав в Република България, чл.24, а именно да не повтарят представените за придобиване на ОНС „доктор“. Кандидатът изпълнява количествените изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент” в УНСС по елементите от секция “II.2. Свързани с научноизследователската дейност”, като по някои от тях посоченият актив надхвърля значително изискуемия минимум. Представени са общо 25 публикации, в т.ч. 1 самостоятелно учебно помагало; 1 самостоятелна монография; 4 публикации в научни издания, индексирани в Scopus (в т.ч. 2 студии); 16 статии и доклади на научни конференции (в т.ч. 7 самостоятелни). На практика всички статии, с които кандидатът участва в конкурса, са публикувани в реферирани научни списания, индексирани в международни библиографски системи (една статия е индексирана в Scopus). Освен самостоятелната монография, представена като хабилитационен труд, кандидатът има участия в още три рецензирани колективни монографични труда. Значителен опит е придобит от кандидата в проектна дейност, в т.ч. 1 международен, 3 национални (ФНИ и НПКНИ) и 4 университетски изследователски проекта.

Като основни тематични направления в изследователската и публикационната дейност на гл. ас. д-р Васил Бозев могат да се посочат:

(1) приложения на статистическия анализ за подпомагане на икономическите и бизнес изследвания, в т.ч. икономическата конюнктура (например публикации №№ III.4, III.6, III.7, III.14 и др.), маркетинговите стратегии на българските фирми (напр. III.8, III.9, III.10, IV.20 и др.), управлението на риска в бизнес процесите (напр. III.12, III.16, III.18, V.23);

(2) приложение на статистическия анализ в социалните изследвания, в т.ч. здравеопазване и социални ефекти (напр. II.3, III.5, III.11, III.13 и др.), образование, риск от бедност, социално изключване, (напр. II.2, III.19, V.24).

Монографичната разработка на кандидата има за предмет емпиричното оценяване на нивото на благополучие като социално-психологичен феномен с множество измерения. Авторът е проучил

теоретико-методологичните въпроси, свързани с концептуалното разграничение между понятията „щастие“, „благосъстояние“, „просперитет“ и „благополучие“. Във фокуса на изследването са поставени 18 потенциални измерители, като са обособени групи със специфично третиране на понятията „благосъстояние“ и „благополучие“ (общо и поотделно). Поставен е акцент върху подхода за формиране на емпирични индикатори (променливи), които могат да бъдат осигурени информационно чрез данни от пан-европейското анкетно проучване „Европейско социално изследване“. Приносен момент тук е разработеният авторски концептуален модел, ориентиран към емпирично оценяване на нивото на благополучие на ниво „страна“ по данни от мненията и оценките на съответните респонденти, който дефинира четири ключови измерения за оценка на благополучието. На тяхна база е предложен и авторов композитен „индекс на благополучие“, който е апробиран по данни за избрани страни от ЕС.

Представените публикации свидетелстват за притежаваните от кандидата знания и умения като експерт по приложен статистически анализ, което без съмнение е допринесло за успешното публикуване на резултатите от изследвания, били те самостоятелни или в научен колектив. Тези разработки разкриват придобитите безспорни научно-приложни компетенции от кандидата да свързва теорията и практиката, като реализира информационно и аналитично подпомагане на многомерния емпиричен социално-икономически анализ.

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси

Приемам формулираните в справката приноси на гл. ас. д-р Васил Бозев, те имат предимно научно-приложен характер и отразяват генерираните нови знания относно актуалното състояние и развитие на ключови социални феномени. Резултатите от изследователската работа на кандидата допринасят за обогатяване на научното познание по отношение оценяването на благополучието чрез анкетен инструментариум, в т.ч. методологията и обосновката на потенциалните му емпирични измерители. Ново знание е получено чрез апробирането на авторския концептуален модел за оценка и сравнителен анализ на нивата на благополучие в избрани страни от

ЕС. Приветствие заслужава и методологичната обосновка за разграничаване на динамичните статистически редове на периодични и непериодични. Висока оценка може да се постави на получените актуални резултати относно рисковите фактори за посттравматичен стрес, депресия, тревожност и панически разстройства по време на пандемията Covid-19 в единадесет страни, основано на анкетно проучване сред 9543 лица.

Считам, че тези приноси са лично дело на кандидата и са резултат от неговата интензивна изследователска и научно-приложна дейност, в т.ч. в рамката на редица колективни разработки с негово участие. Представените публикации дават основание да се направи извода, че кандидатът е изграден изследовател, който притежава знания, умения и компетенции да организира и провежда научно-приложни изследвания чрез статистическа методология, като интерпретира адекватно получените нови емпирични резултати.

7. Основни критични бележки и препоръки

Нямам съществени критични бележки към кандидата. Желателно е в бъдещата му изследователска работа да търси нови възможности както за информационно осигуряване, така и за приложение на статистическия анализ в недостатъчно задълбочено изследвани области от социално-икономическото развитие на България, в т.ч. нейната интеграция в европейската и световната икономика. Бих препоръчал на кандидата да търси допълнителни възможности за публикуване на резултатите от своята изследователска работа в престижни индексирани научни издания.

8. Заключение

В заключение може да се посочи, че представената преподавателска, научноизследователска и публикационна дейност на кандидата изцяло удовлетворяват изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (чл.24), Правилника за неговото приложение (чл.53), както и допълнителните изисквания на УНСС към кандидатите за заемане на академична длъжност „доцент“. Налице са значими научно-приложни приноси в научните публикации и научно-приложните разработки на кандидата.

На тази основа изразявам своето **положително становище** относно кандидатурата на гл. ас. д-р Васил Димитров Бозев за заемане на академична длъжност „доцент” в УНСС по професионално направление 3.8 „Икономика“, научна специалност „Статистика, иконометрия и демография (многомерен статистически анализ в социалните и икономическите изследвания)“.

08.11.2024 г.

Гр. София

Подпис: .....

/ проф. д-р В. Бошнаков /

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

EVALUATION REVIEW

By: **Prof. Dr. Venelin Nikolaev Boshnakov**
Scientific Profile „Statistics and Demography”
Professional Field 3.8 „Economics“,
University of National and World Economy – Sofia, Bulgaria

About: Selection Procedure for the academic position of Associate Professor” in Scientific Area “Social, Economic, and Law Sciences”, Professional Field 3.8 „Economics“, Scientific Profile „Statistics, Demography, and Econometrics” at UNWE-Sofia.

1. Information about the procedure

The procedure is announced for the needs of the Department of Statistics and Econometrics, Faculty of Applied Informatics and Statistics of UNWE-Sofia according to the Decision of the Academic Council No.4 / 26.06.2024, promulgated in State Gazette No. 69 of 16.08.2024. I participate in the composition of the scientific jury for this procedure according to Order No. 2940 / 15.10.2024 of the Vice-Rector for Research at UNWE.

2. Brief information about the candidates

The only participant in the procedure is Dr. Vasil Dimitrov Bozev (PF 3.8 "Economics", scientific specialty "Statistics and Demography"), holding at the time of the procedure an academic position of "Senior Assistant Professor" at UNWE, Department of "Statistics and Econometrics". The candidate has been a full-time lecturer at UNWE since 2015.

3. Fulfillment of the requirements for the academic position

According to Protocol № 8 / 15.05.2024, item 1.4, issued by the Habilitation Council of UNWE, after considering the opinion of the Commission on the Quantitative Requirements for Academic Positions at

UNWE, the Habilitation Council confirms the compliance of the candidate Assistant Prof. Dr. Vasil Bozev with both quantitative and qualitative requirements for the academic position of Associate Professor at UNWE. The candidature is supported by 503 points with a minimum threshold of 400 points (according to the National Minimum Criteria) and by 774 points of teaching and research activity according to the Complementary Criteria for UNWE with a minimum threshold of 320 points, i.e. it exceeds more than twice the required level.

4. Evaluation of teaching and learning activities

The teaching experience of Dr. Vasil Bozev covers 9 years as a junior faculty member at UNWE (according to the Work Experience Reference issued by the Human Resources Directorate), with an actual employment of over 3900 hours for these academic years (according to the Teaching Workload Reference issued by the Learning Directorate) - 2027 hours of lectures (1795 in Bachelor degree and 232 in Master degree programmes) and 1877 hours of seminar classes (1259 in Bachelor degree and 618 in Master degree programmes).

During this period, the candidate conducted classes in fundamental subjects ("Statistics" and "Econometrics") as well as in specialized courses for Bachelor and Master degree programmes, including. "Statistical Methods in Empirical Research", "Statistical Analysis of Associations", "Statistical Analysis with Statistical Software" "Time Series Analysis Software", "Cross-sectional Data Analysis with SPSS", "Data Analysis in Dynamics with SPSS", "Statistical Software in Business Analysis ", etc. He is the author of a textbook for specialized training in the field of software solutions for statistical time series analysis, which meets the high requirements towards the study literature at the Department of Statistics and Econometrics. According to my personal experience from collaborative teaching, the candidate has excellent competencies for teaching the course material in applied statistics and data analysis using specialized software, including SPSS, Statistica, Demetra+, Eviews, etc.

All of this gives to me grounds to conclude that the candidate has both the required qualifications and teaching experience to hold the academic position under procedure.

5. Brief description of the presented scientific works

The scientific works submitted by the candidate on this procedure meet the requirements of the Law for Academic Staff Development in the Republic of Bulgaria, Article 24, namely not to repeat the ones submitted for awarding the PhD degree. The candidate fulfils the quantitative requirements for holding the academic position of "Associate Professor" at UNWE regarding the items of section "II.2. Research-related", as for some of them the submitted components exceed the required minimum significantly. A total of 25 publications have been submitted, including 1 single-authored textbook; 1 single-authored monograph; 4 publications indexed in Scopus (including 2 extended articles); 16 articles and conference papers (including 7 stand-alone papers). Virtually all of the articles by which the candidate participates in the procedure were published in refereed scientific journals indexed in international bibliographic systems. In addition to the monograph submitted as a habilitation work, the candidate has contributed to three other peer-reviewed collective monographs. Significant experience has been gained by the candidate in project activities, including 1 international, 3 national (National Science Fund and NRM-Research-Infrastructures) and 4 university research projects.

The main thematic areas of the research and publication activity of Dr. Vasil Bozev can be outlined as follows:

(1) applications of statistical analysis in support of economic and business research, including economic conjuncture (e.g. publications No. III.4, III.6, III.7, III.14, etc.), marketing strategies of Bulgarian companies (e.g. III.8, III.9, III.10, IV.20, etc.), risk management in business processes (e.g. III.12, III.16, III.18, V.23);

(2) application of statistical analysis in social research, including health and social effects (e.g. II.3, III.5, III.11, III.13, etc.), education, risk of poverty, social exclusion (e.g. II.2, III.19, V.24).

The candidate's monographic work aims at the empirical assessment of the level of well-being as a social-psychological phenomenon with multiple dimensions. The author has studied the theoretical and methodological issues related to the conceptual distinction between the concepts of "happiness", "welfare", "prosperity" and "well-being". Eighteen potential measures are put in the focus of the study, split in groups by their specific treatments of the concepts of "welfare" and "well-being"

(jointly and separately). Emphasis is placed on the approach to deriving empirical indicators (variables) that can be informed by data from the European Social Survey. A contribution here is the suggested author's conceptual model oriented towards the empirical assessment of the level of well-being at "country level". This is accomplished using data for the opinion and evaluations by respective respondents, which allows the coverage of four key dimensions for assessing the well-being. Based on these, the author's composite 'Well-being Index' is proposed and validated using data for selected EU countries.

The submitted publications attest to the knowledge and skills the candidate possesses as an expert in applied statistical analysis, which has undoubtedly contributed to the successful publication of his research results, whether alone or as part of a research team. These works reveal the undeniable scientific and applied competences acquired by the candidate to link theory and practice, providing information and analytical support for multivariate empirical socio-economic analysis.

6. Synthesized assessment of the main scientific and applied contributions

I accept the formulated in the Report contributions of Dr. Vasil Bozev, they are mainly of scientific and applied nature and reflect the generated new knowledge about the current state and development of key social phenomena. The results of the candidate's research work contribute to the enrichment of scientific knowledge regarding the assessment of well-being through survey instruments, including the methodology and the justification of its potential empirical indicators. New knowledge has been obtained through the validation of the author's conceptual model for the assessment and comparative analysis of well-being levels in selected EU countries. The methodological rationale for distinguishing statistical time series into periodic and non-periodic is also to be welcomed. High praise can be given to the recent results evaluating the risk factors for post-traumatic stress, depression, anxiety, and panic disorders during the Covid-19 pandemic in eleven countries, based on a survey of 9543 respondents.

I believe that these contributions are personal work of the candidate and are results from his intensive research activity, including in the framework of a number of research teams with his participation. The presented publications give me grounds to conclude that the candidate is a

competent researcher who possesses the knowledge and skills to organize and conduct scientific and applied research using statistical methodology, interpreting adequately the new empirical results obtained.

7. Main critical remarks and recommendations

I have no major critical comments to the candidate. It is desirable in his future research work for him to seek new opportunities for both information provision and application of statistical analysis in insufficiently studied areas of the socio-economic development of Bulgaria, including its integration into the European and world economy. I would recommend the candidate to look for additional opportunities to publish the results of his research work in prestigious refereed scientific journals.

8. Conclusion

In conclusion, it can be pointed out that the presented teaching and research activities of the candidate fully satisfy the requirements of the Law for Academic Staff Development in the Republic of Bulgaria (Article 24), the Regulation for its implementation (Article 53), as well as the Complementary Criteria of UNWE toward candidates for the academic position of "Associate Professor". There are notable scientific and applied contributions in the candidate's research and publication outputs.

On this basis, I express my **positive opinion** about the candidature of Dr. Vasil Dimitrov Bozev for the academic position of "Associate Professor" at UNWE in the Professional Field 3.8 "Economics", Scientific Profile "Statistics, Econometrics, and Demography (multivariate statistical analysis in social and economic research)".

08.11.2024
UNWE-Sofia

Signature: .....
/ Prof. V. Boshnakov /